

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

۲۶. بخش سلامت

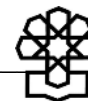
معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۴۰۷۲
دی‌ماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۲
مقدمه	۴
۱. بندهای مرتبط با بخش سلامت در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۴	۵
۲. اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های وابسته در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴	۱۱
۳. اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴	۱۳
۴. اعتبارات ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴	۱۶
۵. توزیع اعتبارات اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه در لایحه سال ۱۳۹۳	۱۹
۶. اعتبارات دستگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در لایحه بودجه ۱۳۹۴	۲۲
۷. توزیع اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در لایحه بودجه ۱۳۹۴	۲۴
۸. توزیع اعتبارات فصل سلامت در لایحه سال ۱۳۹۴	۲۶
پیشنهادها	۳۴
منابع و مأخذ	۳۴

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۲۶. بخش سلامت

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۴ در مجلس شورای اسلامی

در راستای ارتقای کارآیی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نسبت به سالهای گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

- **مبانی قانونی:** بررسی شود مبانی قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟
- **تغییر هزینه‌ها:** آیا مجموعه اعتباراتی که در هریک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل و نقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هریک از بخش‌ها چیست؟
- **عدم قانونگذاری جدید:** در بررسی احکام بودجه، احکامی که درصدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.
- **عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای:** مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.
- **اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت:** در نهایت اینکه، مجلس بجای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش‌های «قواعد ناظر بر ارائه پیشنهادهای بودجه‌ای» به شماره مسلسل ۱۴۰۴۵ و «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

چکیده

اهم نکات مربوط به بودجه سلامت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ به شرح زیر است:

مجموع اعتبارات فصل بهداشت و سلامت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ مبلغ ۴۰۱,۵۴۲,۹۰۲ میلیون ریال (حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان) است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ رشد ۵۹ درصدی داشته است.

اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشتمل بر اعتبارات ستاد، وزارت بهداشت (۵۱,۴۱۸ میلیارد ریال)، دانشگاه‌های علوم پزشکی (۳۱۱,۸۳۴ میلیارد ریال)، دستگاه‌های وابسته (۴,۱۶۰ میلیارد ریال)، اعتبارات بند «ب» ماده (۳۴) (۵۳,۴۲۰ میلیارد ریال) و متفرقه (۳۴,۶۰۰ میلیارد ریال) (منابع حاصل از ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها به دلیل عدم وجود آن در ذیل ردیف‌های دستگاه یا جدول متفرقه، در محاسبات وارد نشده است) است که معادل ۴۵۵,۴۳۲ میلیارد ریال (حدود ۴۶ هزار میلیارد تومان) پیش‌بینی شده و نسبت به رقم مصوب سال گذشته ۵۰ درصد رشد داشته است.

از این رشد سهم درآمد اختصاصی (۲۵۲,۶۰۰ میلیارد ریال) ۱۱۲ درصد، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۱۹,۹۲۷ میلیارد ریال) ۴۰ درصد و هزینه‌های عمومی (۱۸۲,۹۰۴ میلیارد ریال) ۷ درصد است. هرچند سهم درآمد اختصاصی بیش از ۱۰۰ درصد افزایش داشته است، اما با توجه به تحقق حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان عملکرد درآمد اختصاصی دانشگاه‌های علوم پزشکی در نه ماهه اول سال جاری، تحقق اعتبار حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده برای دانشگاه‌ها در لایحه ۱۳۹۴ دور از ذهن نیست.

با توجه به اینکه محل درآمدهای اختصاصی دانشگاه‌ها بیشتر مربوط به فرانشیز دریافتی از بیماران و فروش خدمات به بیمه‌ها حاصل می‌شود بنابراین با توجه به بار مالی ناشی از اجرای بسته سوم طرح تحول سلامت (ابلاغ کتاب ارزش نسبی خدمات مبنی بر افزایش تعرفه‌های پزشکی) باید به این سؤال پاسخ داده شود که این درآمد چگونه حاصل خواهد شد؟ و چه بخشی از آن به هزینه‌های سلامت خانوارها منتقل خواهد شد؟ با توجه به ادامه سیاست دولت مبنی بر نگهداشت فرانشیز بیماران در حد ۱۰ درصد (یا کمتر) در سال ۱۳۹۴ و رشد حدود ۱۵ درصدی اعتبارات بیمه‌های درمانی در لایحه سال ۱۳۹۴، به نظر می‌رسد همچون سال ۱۳۹۳ مبلغی از مابه‌التفاوت هزینه‌ها از محل اعتبارات ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها برای سازمان‌های بیمه‌گر جبران خواهد شد.

از آنجایی که طبق اصول بودجه‌ریزی^۱ مواردی ذیل ردیف‌های متفرقه قرار داده می‌شود که محل

۱. در لوائح بودجه سالیانه علاوه بر اعتباراتی که برحسب امور، فصول و برنامه‌ها در قوانین بودجه طبقه‌بندی می‌شوند، بخشی از اعتبارات بودجه عمومی دولت در قالب ردیف‌های متفرقه آرایش می‌یابد. اعتبارات متفرقه، اعتباراتی هستند که دولت به انجام آنها آگاهی دارد، اما به دلیل نامشخص بودن دستگاه‌های اجرایی هزینه‌کننده در قالب امور، فصول و برنامه آرایش نمی‌یابد. اعتبارات متفرقه در طول سال اجرای بودجه از طریق تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران یا

مصارف آنها به وضوح برای دستگاه هزینه‌کننده مشخص نیست، سهم بالای ردیف‌های متفرقه در اعتبارات وزارت متبوع و وجود منابع حاصل از یک درصد افزایش مالیات بر ارزش افزوده در این ردیف (با وجود اینکه در قانون مربوطه، محل دقیق هزینه‌کرد آن دیده شده است)، منطقی نیست و بعد نظارتی مجلس را برای هزینه‌کرد این منابع کاهش می‌دهد. لذا لازم است برنامه‌های ذیل ردیف متفرقه که محل هزینه‌کرد آنها برای دستگاه طی سال‌های گذشته مشخص شده است، در ردیف‌های اصلی قرار گیرد.

اعتبارات ذیل بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه با ۶ درصد کاهش نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۱۱ درصد منابع وزارت متبوع را به خود اختصاص داده است. برنامه‌ها و فعالیت‌های ذیل این ردیف نشان‌دهنده فاصله آن از تکالیف مندرج در قانون برنامه پنجم توسعه است که در توضیحات ذیل جدول ۵ به تفصیل به آن اشاره شده است.

با توجه به اینکه در لایحه بودجه ۱۳۹۴ اعتبارات حاصل از هدفمند کردن یارانه‌ها در سرجمع بودجه کل کشور لحاظ شده است، اما سهم ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها در جداول اصلی و متفرقه ذیل وزارت بهداشت و درمان ردیف مشخص ندارد. لذا از این منظر ابهام داشته و لازم است اعتبار فوق به سرجمع اعتبارات ذیل بند «ب» ماده (۳۴) اضافه شود یا در یک ردیف مجزا با ذکر فعالیت‌ها و برنامه‌های ذیل آن به جداول اصلی اضافه شود.

براساس مفاد لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، حدود ۶/۴ درصد از اعتبارات پیش‌بینی شده از محل منابع عمومی دولت صرف برنامه‌های ذیل فصل بهداشت و سلامت خواهد شد. از این منظر، فصل بهداشت و سلامت در میان ۲۱ فصل پیش‌بینی شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، در رتبه چهارم قرار گرفته که جایگاه مناسبی است.

اگرچه با شیوه کنونی بودجه‌نویسی، برآورد دقیق اعتبارات اختصاص یافته به برنامه‌های بهداشتی، درمانی و دارویی امکانپذیر نمی‌باشد، ولی محاسبات تقریبی نشان می‌دهند، سهم اعتبارات بهداشتی، درمانی و دارویی از کل اعتبارات فصل بهداشت و سلامت در لایحه سال ۱۳۹۴ به ترتیب ۲۲، ۶۱/۵ و ۱۶ درصد است. همچنین میزان رشد اعتبارات این حوزه‌ها به ترتیب ۳۷، ۷۵ و ۴۴ درصد است. نه تنها سهم حوزه بهداشت کمتر از درمان است، بلکه سهم برنامه‌های بهداشتی از کل اعتبار فصل بهداشت و سلامت نسبت به سال گذشته نیز کاهش یافته است که این سیاست با اولویت بهداشت بر درمان که در قانون برنامه پنجم و سیاست‌های کلان سلامت به آن اشاره شده است، در تناقض است.

در مجموع با توجه به وضعیت اعتبارات کل بودجه کشور و محدودیت‌های ایجاد شده در درآمد

آیین‌نامه‌های مربوط میان دستگاه‌های اجرایی هزینه‌کننده تقسیم می‌شود. موافقتنامه‌های ردیف‌های متفرقه یا به صورت کلی با دستگاه اجرایی اصلی یا به صورت تفصیلی با دستگاه‌های اجرایی اصلی و فرعی مبادله می‌شود.

بهموجب اصل پنجاه‌وسوم قانون اساسی «... همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می‌گیرد». لذا اعتبارات هزینه‌های متفرقه به مانند سایر اعتبارات باید مجوز قانونی معین و مشخصی داشته باشند، در غیر این صورت، مصرف این اعتبارات خلاف اصل پنجاه‌وسوم قانون اساسی خواهد بود.

از جمله دلایل اصلی که بخشی از اعتبارات مصارف عمومی دولت به صورت اعتبارات هزینه‌های متفرقه پیش‌بینی می‌شود، مشکل شناسایی دستگاه اجرایی هزینه‌کننده یا عدم امکان تفکیک اعتبار برحسب امور، فصل و برنامه است.

حاصل از فروش نفت و ادامه تحریم‌ها، می‌توان اذعان داشت که سهم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مناسب است، اما موارد زیر با قانون برنامه پنجم توسعه و سیاست‌های کلی سلامت و اصول بودجه‌ریزی مغایرت دارد:

۱. منابع حاصل از یک درصد مالیات بر ارزش افزوده ذیل ردیف متفرقه قرار گرفته است. که امکان ارزیابی و نظارت بر نحوه هزینه‌کرد منابع را کاهش می‌دهد.
۲. منابع حاصل از ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها به‌طور مشخص در جداول اصلی یا متفرقه ذیل دستگاه لحاظ نشده است.
۳. با توجه به کاهش سهم برنامه‌های بهداشت از فصل بهداشت و سلامت نسبت به سال گذشته، همچنان اولویت نظام سلامت بر درمان قرار گرفته است و نه پیشگیری.

مقدمه

طبق اصل بیست‌ونهم قانون اساسی برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، ازکارافتادگی، بی‌سرپرستی، دراهماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره حقی است همگانی و دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک فرد کشور تأمین کند.

اهم تکالیف کلی مقرر در قانون برنامه پنجم در بخش سلامت عبارتند از: کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت به ۳۰ درصد، راه‌اندازی و عملیاتی کردن سامانه «خدمات جامع و همگانی سلامت» مبتنی بر مراقبت‌های اولیه سلامت، محوریت پزشک خانواده، سطح‌بندی خدمات، خرید راهبردی و کاهش تصدیگری‌ها با اولویت مناطق کمترتوسعه‌یافته، توسعه طب سنتی، استقرار سامانه پرونده الکترونیک سلامت، پیشگیری و مقابله با بیماری‌ها و عوامل خطر ساز سلامتی با بار اجتماعی اقتصادی بالا، پوشش همگانی و اجباری بیمه‌های درمانی، اصلاح ساختار صندوق‌های بیمه.

همچنین براساس سیاست‌های کلان سلامت لزوم اولویت پیشگیری بر درمان، کاهش مخاطرات و آلودگی‌های تهدیدکننده سلامت، اصلاح و تکمیل نظام‌های پایش، نظارت و ارزیابی، ارتقای سلامت روانی جامعه، تولید فرآورده‌ها و مواد اولیه دارویی، واکسن و...، ساماندهی تقاضا و ممانعت از تقاضای القایی و...، تأمین امنیت غذایی و...، مدیریت منابع سلامت از طریق نظام بیمه با محوریت وزارت بهداشت و...، شفاف‌سازی قانونمند درآمدها، هزینه‌ها و فعالیت‌ها مدنظر قانونگذار و مجری قانون باشد.

در این گزارش به بررسی اعتبارات فصل سلامت و اعتبارات وزارت بهداشت و آموزش پزشکی و دستگاه‌های وابسته در راستای تحقق اهداف قوانین و اسناد بالادستی پرداخته شده است.

۱. بندهای مرتبط با بخش سلامت در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

در ماده واحده لایحه بودجه موارد زیر به حوزه سلامت مرتبط هستند:

جدول ۱. بندهای مرتبط با بخش سلامت در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

تبصره/بند	متن بند ماده واحده لایحه بودجه	بند	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال گذشته (در صورت وجود)	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی (با ذکر عنوان قانون و ماده اصلاح شده) و یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیه کننده پیشنهاد دفتر مطالعات تخصصی
بند «ج» تبصره «۳»	به دولت اجازه داده می شود بدهی های خود به بخش های خصوصی و تعاونی، شهرداری ها، صندوق های بیمه ای، صنایع دفاع و مصارف جدول ۱۸ را با اولویت پرداخت مطالبات و دیون ایثارگران، جانبازان، آزادگان و خانواده شهدا...	بند «ج» تبصره «۳»	به دولت اجازه داده می شود بدهی های خود به بخش های خصوصی و تعاونی، شهرداری ها و مصارف جدول ۱۸ را با اولویت پرداخت مطالبات و دیون ایثارگران، جانبازان و ...	-	-	-	-
بند «ن» تبصره «۳»	ن) به دستگاه های اجرایی و کلیه دارندگان ردیف در این قانون و پیوست های آن اجازه داده می شود طرح های تملک دارایی های سرمایه ای خود در حوزه های فرهنگی، آموزشی، درمانی، ورزشی و خدماتی و سایر موارد مشابه را که کمتر از پنجاه درصد (۵۰ درصد) پیشرفت داشته اند به بخش های خصوصی یا تعاونی به صورت فروش یا اجاره بلندمدت حداقل ده ساله از طریق مزایده عمومی واگذار نمایند تا با حفظ کاربری موجود نسبت به	بند «س» تبصره «۳»	به دستگاه های اجرایی و کلیه دارندگان ردیف در این قانون و پیوست های آن اجازه داده می شود طرح های تملک دارایی های سرمایه ای خود در حوزه های فرهنگی، آموزشی و خدماتی و ورزشی و خدماتی و سایر موارد مشابه را که کمتر از ۵۰ درصد پیشرفت داشته اند به بخش های خصوصی یا تعاونی به صورت فروش یا اجاره بلندمدت حداقل ده ساله از طریق مزایده عمومی واگذار نمایند تا ...	-	-	-	-

تبصره/بند	متن بند ماده واحده لایحه بودجه	بند	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال گذشته (در صورت وجود)	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی (با ذکر عنوان قانون و ماده اصلاح شده) و یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیه کننده پیشنهادهای تخصصی
	تکمیل و بهره‌برداری از آنها اقدام کنند. در شرایط مساوی و حداکثر تا ده واحد درصد تخفیف، اولویت با تشکل‌های تعاونی کارکنان یا کارگران یا بازنشستگان همان دستگاه است.						
بند «ب» تبصره «۸»	ب) عوارض واردات خودروهای سواری به میزان پنج درصد (۵٪) قیمت تحویل روی کشتی (فوب) افزایش می‌یابد. درآمد حاصله پس از واریز به حساب خزانه‌داری کل کشور تا سقف یک هزار و پانصد میلیارد (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به منظور تأمین آمبولانس مورد نیاز اورژانس کشور در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار می‌گیرد.	بند «ج» تبصره «۸»	عوارض واردات خودروهای سواری به میزان ۵ درصد قیمت تحویل روی کشتی (فوب) افزایش می‌یابد. درآمد حاصله پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور تا سقف ۱۵۰۰ میلیارد ریال به منظور تأمین آمبولانس مورد نیاز اورژانس کشور در اختیار وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی قرار می‌گیرد.	خیر	در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ آمده و در طرح الحاق موادی به قانون تنظیم قید شده است	-	-
بند «ط» تبصره «۹»	ط) از ابتدای سال ۱۳۹۴ علاوه بر افزایش قانونی نرخ مالیات بر ارزش افزوده، یک واحد درصد به عنوان مالیات سلامت به نرخ مالیات بر ارزش افزوده به سهم دولت اضافه و همزمان با دریافت مستقیماً به ردیف درآمدی ۱۱۰۵۱۲ واریز می‌شود. صد درصد (۱۰۰٪) منابع دریافتی از طریق ردیف ۱۰۹-۵۳۰۰۰۰ پوشش کامل درمان افراد ساکن در روستاها و شهرهای	بند «ط» تبصره «۹»	از ابتدای سال ۱۳۹۳ علاوه بر افزایش قانون نرخ مالیات بر ارزش افزوده، یک واحد درصد به عنوان مالیات سلامت به نرخ مالیات بر ارزش افزوده سهم دولت اضافه و همزمان با دریافت مستقیماً به ردیف درآمدی ۱۱۰۵۱۲ واریز می‌شود. ۱۰۰ درصد منابع دریافتی از طریق ۱۲۳-۵۳۰۰۰۰ به پوشش کامل درمان	خیر	در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ آمده و در طرح الحاق موادی به قانون تنظیم قید شده است	-	با توجه به تکالیفی که قانونگذار برای نحوه مصرف منابع حاصله مقرر کرده است، تکرار آن در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ توصیه می‌شود. همچنین پیشنهاد

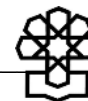
تبصره/بند	متن بند ماده واحده لایحه بودجه	بند	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال گذشته (در صورت وجود)	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی (با ذکر عنوان قانون و ماده اصلاح شده) و یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیه کننده پیشنهاد دفتر مطالعات تخصصی
	دارای بیست هزار نفر جمعیت و پایین تر و جامعه عشایری (در چارچوب نظام ارجاع)، اقدام و پس از تحقق هدف فوق نسبت به تأمین تجهیزات بیمارستانی با اولویت بیمارستان های مناطق توسعه نیافته، مصارف هیئت امنای ارزی و ارتقای سطح بیمه بیماران صعب العلاج و افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی خارج از روستاها و شهرهای بالای بیست هزار نفر جمعیت اقدام نماید. هرگونه پرداخت هزینه های پرسنلی نظیر حقوق و مزایا، اضافه کار، کمک های رفاهی، پاداش، فوق العاده های مأموریت، کارانه، بهره وری، مدیریت، نوبت کاری، دیون و مانند آن و همچنین هزینه های اداری نظیر اقلام مصرفی اداری و تأمین اثاثیه و منصوبات اداری از این محل ممنوع می باشد.		افراد ساکن در روستاها و شهرهای دارای ۲۰ هزار نفر جمعیت و پایین تر و جامعه عشایری اقدام و پس از تحقق اهداف فوق نسبت به تأمین تجهیزات بیمارستانی با اولویت بیمارستان های مناطق توسعه نیافته، مصارف هیئت امنای ارزی و ارتقای سطح بیمه بیماران صعب العلاج و افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی خارج از روستاها و شهرهای بالای ۲۰ هزار نفر جمعیت اقدام نماید. هرگونه پرداخت هزینه های پرسنلی نظیر حقوق و مزایا، اضافه کار، کمک های رفاهی، پاداش، فوق العاده های مدیریت، کارانه، بهره وری، مدیریت، نوبت کاری، دیون و مانند آن و همچنین هزینه های اداری نظیر اقلام مصرفی و تأمین اثاثیه و منصوبات اداری از این محل ممنوع می باشد.				می شود از ردیف متفرقه خارج شده با قید برنامه ها و فعالیت های مندرج در قانون در ذیل آن در ردیف های اصلی دستگاه منظور شود.
بند «الف» تبصره «۹»	الف) سقف معافیت مالیاتی موضوع ماده (۵۲) قانون برنامه پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران برای سال ۱۳۹۴، مبلغ یکصد و هشت میلیون (۱۳۸,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال تعیین می شود و مازاد آن به نرخ	بند «الف» تبصره «۹»	الف) سقف معافیت مالیاتی موضوع ماده (۵۲) قانون برنامه پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران برای سال ۱۳۹۳، مبلغ یکصد و بیست میلیون (۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال تعیین می شود و مازاد آن تا	-	-	-	-

تبصره/بند	متن بند ماده واحده لایحه بودجه	بند	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال گذشته (در صورت وجود)	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی (با ذکر عنوان قانون و ماده اصلاح شده) و یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیه کننده پیشنهادهای تخصصی
	ده درصد (۱۰٪) برای بخش خصوصی و دولتی و سایر دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور تعیین می‌گردد.		هفت برابر به نرخ ده درصد (۱۰٪) و مازاد بر این به نرخ بیست درصد (۲۰٪) برای بخش خصوصی و دولتی و سایر دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور تعیین می‌گردد.				
بند «د» تبصره «۱۳»	د) به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی دستگاه‌های مشمول بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود در راستای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود تا سقف درآمد سرمایه‌ای خود تا سقف درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۳ نسبت به اخذ وام از بانک‌ها اقدام و در جهت تکمیل طرح‌های سرمایه‌ای خود استفاده نمایند و با تنفس یک‌ساله نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند.	بند «د» تبصره «۱۳»	به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی دستگاه‌های مشمول بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم اجازه داده می‌شود در راستای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود تا سقف درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۲ نسبت به اخذ وام از بانک‌ها اقدام و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود استفاده نمایند و با تنفس یک‌ساله نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام نمایند.	خیر	-	-	-
بند «ه» تبصره «۱۳»	ه) به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی اجازه داده می‌شود طرح‌های نیمه‌تمام دولتی را با استفاده از مشارکت خیرین تکمیل نمایند.	بند «ه» تبصره «۱۳»	به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی اجازه داده می‌شود طرح‌های نیمه‌تمام دولتی را با استفاده از مشارکت خیرین تکمیل نمایند.	-	-	-	-

تبصره/بند	متن بند ماده واحده لایحه بودجه	بند	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال گذشته (در صورت وجود)	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی (با ذکر عنوان قانون و ماده اصلاح شده) و یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیه کننده پیشنهاد دفتر مطالعات تخصصی
بند «و» تبصره «۱۳»	و) مصوبات هیئت‌های امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و آموزشی با رعایت مواد (۲۰) و (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران معتبر است. هیئت‌های مذکور موظفند در مصوبات خود به گونه‌ای عمل نمایند تا ضمن بهره‌گیری از ظرفیت‌های در اختیار دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و آموزشی، تمامی تعهدات قانونی در سقف اعتبارات ابلاغی تأمین گردد و از ایجاد تعهد مازاد در منابع ابلاغی جلوگیری به عمل آید.	بند «و» تبصره «۱۳»	مصوبات هیئت‌های امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و آموزشی با رعایت مواد (۲۰) و (۲۹) قانون برنامه پنجم معتبر است. هیئت‌های مذکور موظفند در مصوبات خود به گونه‌ای عمل نمایند تا ضمن بهره‌گیری از امکانات و ظرفیت‌های در اختیار دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و آموزشی، تمامی تعهدات قانونی در سقف اعتبارات ابلاغی تأمین گردد و از ایجاد تعهد مازاد در منابع ابلاغی جلوگیری به عمل آید.	-	-	-	-
بند «ز» تبصره «۱۳»	ز) وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند طبق قوانین و مقررات، درآمد حاصل از خرید عدم تعهدات بورس و ارزشگیر با هزینه شخصی و جریمه‌های آن را اخذ و به حساب درآمد اختصاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. این درآمد به عنوان درآمد اختصاصی وزارتخانه‌های یاد شده تلقی می‌شود و به منظور تحقق برنامه‌های مؤسسات آموزش عالی در مناطق شهری کمتر از دویست هزار نفر جمعیت به آنها اختصاص می‌یابد.	بند «ز» تبصره «۱۳»	وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند طبق قوانین و مقررات، درآمد حاصل از خرید عدم انجام تعهدات بورس و ارزشگیر با هزینه شخصی و جریمه‌های آن را اخذ و به حساب درآمد اختصاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. ۱۰۰ درصد این درآمد به‌عنوان درآمد اختصاصی وزارتخانه‌های یاد شده به‌عنوان درآمد تلقی می‌شود و به‌منظور تحقق برنامه‌های مؤسسات آموزش عالی در مناطق شهری کمتر از ۲۰۰ هزار نفر جمعیت به آنها اختصاص می‌یابد.	-	-	-	-

تبصره/بند	متن بند ماده واحده لایحه بودجه	بند	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال گذشته (در صورت وجود)	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی (با ذکر عنوان قانون و ماده اصلاح شده) و یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیه‌کننده پیشنهادهای تخصصی
بند «ط» تبصره «۱۳»	ط) به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (سازمان امور دانشجویان) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود منابع ریالی حاصل از فروش پزشکی که از منابع خارج از کشور در وجه دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل خارج از کشور یا کشور یا دانشگاه‌های محل تحصیل آنان پرداخت می‌شود را وصول و صرف هزینه‌های دانشجویان - به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۴۷ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. منابع واریزی از طریق ردیف ۱۱۰-۵۳۰۰۰۰ بورسیه داخل و خارج از کشور، یارانه تغذیه، تعمیر و تجهیز خوابگاه‌های دانشجویی، تربیت‌بدنی و سایر امور دانشجویی دانشگاه‌ها می‌گردد.	بند «ط» تبصره «۱۳»	به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (سازمان امور دانشجویان) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود منابع ریالی حاصل از فروش پزشکی که از منابع خارج از کشور در وجه دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل خارج از کشور و یا دانشگاه‌های محل تحصیل آنان پرداخت می‌شود را وصول و به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۴۷ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. منابع واریزی از طریق ردیف ۱۲۵-۵۳۰۰۰۰ صرف هزینه‌های دانشجویان بورسیه داخل و خارج از کشور، یارانه تغذیه، تعمیر و تجهیز خوابگاه‌های دانشجویی، تربیت‌بدنی و سایر امور دانشجویی دانشگاه‌ها می‌گردد.	-	-	-	-
جزء «۲» بند «ب» تبصره «۲۱»	۲. مبلغ ۴۸,۰۰۰ میلیارد ریال به منظور اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران ...	جزء «۲» بند «ب» تبصره «۲۱»	هزینه درآمد حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در سال ۱۳۹۳ تا مبلغ ۴۸,۰۰۰ میلیارد ریال به منظور اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	خیر	-	-	-

۲. اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های وابسته در لایحه

بودجه سال ۱۳۹۴

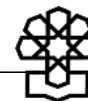
براساس لایحه بودجه، اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشتمل بر اعتبارات ستاد، دانشگاه‌های علوم پزشکی، دستگاه‌های وابسته و متفرقه است. طبق جدول ۲، کل اعتبارات وزارت متبوع در لایحه سال ۱۳۹۴، معادل ۴۵۵,۴۳۲ میلیارد ریال است که نسبت به سال گذشته ۵۰ درصد رشد داشته است. بیشترین رشد مربوط به دانشگاه‌ها (۷۳ درصد) و سپس ستاد وزارت بهداشت (۷۱ درصد) است، به طوری که سهم دانشگاه‌های علوم پزشکی ۶۸ درصد از کل اعتبار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

علی‌رغم اهمیت اجرایی شدن مفاد بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه، اعتبار این بند به میزان ۶ درصد کاهش یافته است که در بخش مربوطه (جدول ۵) به علل و پیامدهای آن پرداخته شده است. اعتبارات ردیف متفرقه ۲ درصد رشد داشته است، با توجه به اینکه ردیف‌های ذیل جدول متفرقه در طی سال‌های گذشته تکرار شده است، انتظار می‌رود تکلیف دستگاه در مورد نحوه هزینه‌کرد اعتبارات آنها تاکنون مشخص شده و به ردیف‌های اصلی انتقال یابد و اعتبارات ردیف‌های متفرقه کاهش یابد.

درآمد اختصاصی در لایحه بودجه ۱۳۹۴ رشد ۱۱۲ درصدی دارد که با توجه به میزان عملکرد دانشگاه‌ها و وزارت بهداشت (ستاد، دانشگاه‌ها و دستگاه‌های وابسته) در ۹ ماه ابتدای سال جاری، رقم در نظر گرفته شده قابل دستیابی است. هر چند با توجه به اینکه به دنبال اجرای بسته‌های طرح تحول نظام سلامت بخش اعظمی از درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها از طریق تزریق منابع از طرف ستاد تأمین می‌شود و با استناد به مفاد سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و سیاست‌های کلان سلامت، بهتر است منابع تخصیص یافته برای طرح تحول که از محل منابع عمومی حاصل می‌شود ذیل ردیف‌های هزینه عمومی در قانون بودجه سالیانه درج شود.

جدول ۲. اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های وابسته در لایحه سال ۱۳۹۴ و رشد آن نسبت به قانون سال ۱۳۹۳ (میلیارد ریال)

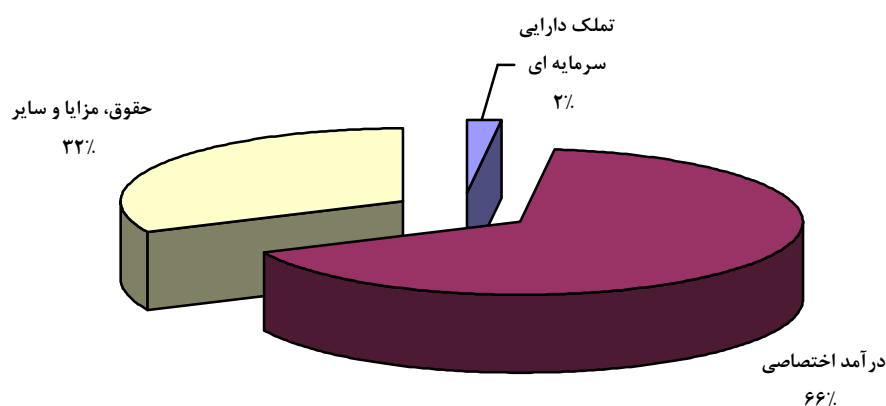
درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	جمع کل		تملك دارایی سرمایه‌ای			درآمد اختصاصی			درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴			قانون ۱۳۹۳			عنوان	دستگاه اصلی
	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۳ به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳		جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر		
۷۳	۳۱۱,۸۳۴	۱۷۹,۹۶۷	۳۰	۶,۴۳۷	۴,۹۵۰	۱۲۰	۲۰۵,۴۵۰	۹۲,۴۴۱	۲۳	۹۹,۹۴۷	۲۸,۵۹۶	۷۱,۳۵۲	۸۱,۵۷۷	۲۳,۵۹۷	۵۷,۹۸۰	جمع کل دانشگاه‌های علوم پزشکی	
۷۱	۵۱,۴۱۸	۳۰,۱۱۳	-۲۱	۸۸۴	۱,۱۱۶	۸۴	۴۵,۶۹۰	۲۴,۸۵۵	۱۷	۴,۸۴۴	۴,۴۹۳	۳۵۱	۴,۱۴۲	۳,۸۰۱	۳۴۱	جمع کل ردیف‌های ستادی	
-۶	۵۳,۴۲۰	۵۶,۶۲۰	۷	۱۵۰	۱۴۰	۰	۰	۰	-۶	۵۳,۲۷۰	۵۳,۲۷۰	۰	۵۶,۴۸۰	۵۶,۴۸۰	۵۸,۳۲۱	بند «ب» ماده (۳۴)	
۲۱	۴,۱۶۰	۳,۴۴۰	۵۹	۳۴۷	۲۱۸	۵۱	۱,۴۶۰	۹۶۶	۴	۲,۳۵۳	۲,۰۱۱	۳۴۲	۲,۲۵۶	۱,۹۷۷	۲۷۹	جمع دستگاه‌های وابسته	
۵۶	۴۲۰,۸۳۲	۲۷۰,۱۴۰	۲۲	۷,۸۱۷	۶,۴۲۳	۱۱۲	۲۵۲,۶۰۰	۱۱۹,۲۶۲	۱۱	۱۶۰,۴۱۴	۸۸,۳۷۰	۷۲,۰۴۵	۱۴۴,۴۵۵	۸۵,۸۵۵	۱۱۶,۹۲۱	جمع کل	
۲	۳۴,۶۰۰	۳۳,۸۷۷	۵۵	۱۲,۱۱۰	۷,۸۱۲				-۱۴	۲۲,۴۹۰			۲۶,۰۶۵			متفرقه‌ها	
۵۰	۴۵۵,۴۳۲	۳۰۴,۰۱۷	۴۰	۱۹,۹۲۷	۱۴,۲۳۵	۱۱۲	۲۵۲,۶۰۰	۱۱۹,۲۶۲	۷	۱۸۲,۹۰۴	۸۸۳۷۰	۷۲,۰۴۵	۱۷۰,۵۲۰	۸۵,۸۵۵	۱۱۶,۹۲۱	جمع کل با متفرقه	

۳. اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

۳-۱. ترکیب اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، اعتبارات دانشگاه‌ها در کل ۳۱۱,۸۳۴ میلیارد ریال است. درآمد اختصاصی با اعتبار ۲۰۵,۴۵۰ میلیارد ریال، حدود ۶۶ درصد از کل اعتبارات دانشگاه‌ها را به خود اختصاص می‌دهد. اعتبارات هزینه‌ای با اعتبار ۹۹,۹۴۷ میلیارد ریال، ۳۲ درصد از مجموع اعتبارات و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز با اعتبار ۶,۴۳۷ میلیارد ریال، ۲ درصد را شامل می‌شود که نسبت به سال گذشته ۳۰ درصد افزایش یافته است (جدول ۳، نمودار ۱). ترکیب اعتبارات دانشگاه‌ها حاکی از آن است که بیش از ۶۶ درصد از اعتبارات دانشگاه‌ها مشروط به کسب درآمد توسط بیمارستان‌ها در قالب درآمدهای اختصاصی خواهد بود. یکی از علت‌های افزایش درآمد اختصاصی در بیمارستان‌ها، پیش‌بینی افزایش مراجعه بیماران به بیمارستان ناشی از پرداخت بیش از ۹۰ درصد هزینه صورتحساب بیمار توسط دولت در راستای کاهش پرداخت از جیب مردم براساس اجرایی شدن طرح تحول نظام سلامت است. نمودار ۱ ترکیب اعتبارات دانشگاه‌ها را در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد.

نمودار ۱. توزیع اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی براساس لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

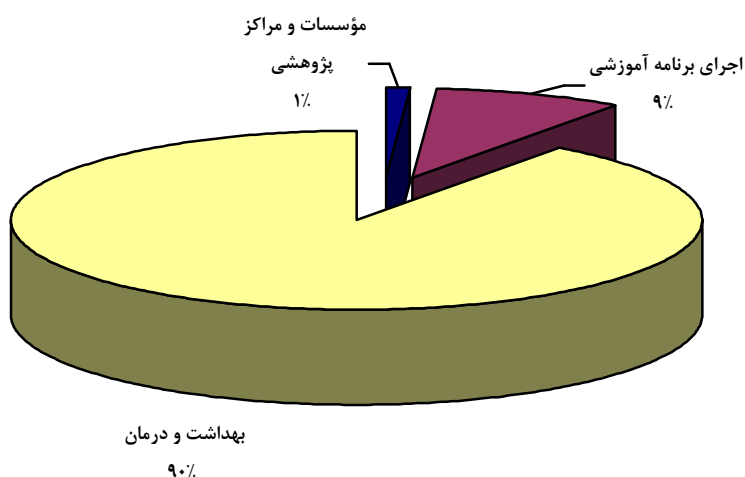
۳-۲. رشد اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ همان‌طور که مشاهده می‌شود بیشترین رشد مربوط به درآمد اختصاصی است چنانچه درآمد اختصاصی نسبت به سال قبل بیش از دو برابر (معادل ۱۲۰ درصد رشد) شده است که می‌تواند ناشی از پیش‌بینی مراجعه بیشتر بیماران به بیمارستان‌ها، افزایش تعرفه‌های خدمات درمانی و تزریق منابع حاصل از هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای اجرایی شدن برنامه‌های تحول نظام سلامت باشد. ترکیب اعتبارات دانشگاه‌ها حاکی از آن است که «حقوق و مزایا» و «سایر» نسبت به سال قبل ۲۳ درصد رشد داشته است که قسمت اعظم آن مربوط به مؤسسات و مراکز پژوهشی (معادل ۴۵ درصد) است.

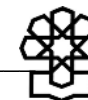
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه سال ۱۳۹۴ نسبت به قانون سال ۱۳۹۳ به‌طور کلی ۳۰ درصد افزایش داشته است. اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای برنامه‌های آموزشی رشدی معادل ۲۳۸ درصد نسبت به سال گذشته داشته است که این مقدار در میان سایر حوزه‌های وظایف دانشگاه‌ها بسیار بیشتر بوده است. این اعتبار به منظور رشد فضاهای آموزشی در نظر گرفته شده است.

همچنین براساس آنچه در نمودار ۲ مشاهده می‌شود، ۹۰ درصد اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی برای بهداشت و درمان، ۹ درصد برای اجرای برنامه‌های آموزشی و ۱ درصد برای مؤسسات و مراکز پژوهشی در نظر گرفته شده است.

نمودار ۲. توزیع اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی براساس وظایف

محواله در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

جدول ۳. مقایسه اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی - لایحه ۱۳۹۴ با قانون ۱۳۹۳

(میلیارد ریال)

جمع کل			تملك دارایی سرمایه ای			درآمد اختصاصی			درصد رشد	لایحه ۱۳۹۴			قانون ۱۳۹۳			عنوان	دستگاه اصلی
درصد رشد	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳		جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر		
۳۸	۲۸,۸۲۶	۲۰,۸۹۶	۲۳۸	۱,۹۶۱	۵۷۹	۶۹	۴,۹۴۲	۲,۹۱۷	۲۶	۲۱,۹۲۳	۹,۳۵۲	۱۲,۵۷۱	۱۷,۴۰۰	۷,۴۰۹	۹,۹۹۱	اجرای برنامه آموزشی	دانشگاه‌های علوم پزشکی
۷۸	۲۸۱,۷۴۴	۱۵۸,۲۳۰	۲	۴,۳۷۸	۴,۳۱۱	۱۲۲	۲۰۰,۲۲۶	۹۰,۳۵۲	۲۱	۷۷,۱۴۰	۱۸,۵۵۰	۵۸,۵۹۰	۶۳,۵۶۷	۱۵,۷۳۱	۴۷,۸۳۶	بهداشت و درمان	
۵۰	۱,۲۶۴	۸۴۱	۶۴	۹۸	۵۹	۶۴	۲۸۲	۱۷۲	۴۵	۸۸۵	۶۹۴	۱۹۱	۶۱۰	۴۵۷	۱۵۳	مؤسسات و مراکز پژوهشی	
۷۳	۳۱۱,۸۳۴	۱۷۹,۹۶۷	۳۰	۶,۴۳۷	۴,۹۵۰	۱۲۰	۲۰۵,۴۵۰	۹۳,۴۴۱	۲۳	۹۹,۹۴۷	۲۸,۵۹۶	۷۱,۳۵۲	۸۱,۵۷۷	۲۳,۵۹۷	۵۷,۹۸۰	جمع کل دانشگاه‌های علوم پزشکی	

۴. اعتبارات ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

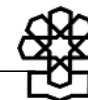
بخشی از اعتباراتی که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ برای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیش‌بینی شده است، در قالب ردیف‌های مستقل در اختیار حوزه ستادی وزارت متبوع قرار گرفته است. در مجموع میزان این اعتبارات ۵۱,۴۲۰ میلیارد ریال است و نسبت به قانون سال ۱۳۹۲ حدود ۷۱ درصد رشد داشته که ناشی از رشد ۸۴ درصدی هزینه‌های اختصاصی و رشد ۱۷ درصدی منابع حاصل از هزینه‌های عمومی است.

اعتبار مربوط به تملک دارایی سرمایه‌ای، ۲۱ درصد کاهش پیدا کرده که با توجه به راهبرد کلی تنظیم لایحه بودجه و وضعیت کلان بودجه در سال ۱۳۹۴ که سهم کمتری به تملک دارایی سرمایه‌ای تخصیص داده شده قابل قبول است. ضمن اینکه اجازه واگذاری پروژه‌های ناتمام به بخش خصوصی نیز وجود دارد.

با توجه به جدول ۴، مزاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از حدود ۱,۱۰۰ میلیارد تومان به حدود ۳,۰۰۰ میلیارد تومان (رشد ۱۷۳ درصدی) رسیده که با توجه به وضعیت عملکرد مزاد درآمد اختصاصی در نه ماهه اول سال جاری، پیش‌بینی می‌شود این میزان قابل حصول خواهد بود. خاطرنشان می‌شود طبق اظهارات مسئولین وزارت متبوع، طی ۹ ماه اول سال ۱۳۹۳، درآمد ستاد از این محل حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان بوده است (طبق قانون ۱۳۹۳ تا پایان سال اعتبار این ردیف ۱۱ هزار میلیارد بوده است).

اعتبار طب سنتی نیز حدود ۵۰ درصد رشد داشته است که منطبق با سیاست‌های کلی سلامت و قانون برنامه پنجم توسعه است.

همچنین ذیل ستاد وزارت بهداشت ردیف جدیدی برای مؤسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی کشور اضافه شده است که هنوز موجودیت بیرونی ندارد. با توجه به شروع فعالیت مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران از ابتدای سال ۱۳۸۸ که طبق اساسنامه آن مؤسسه‌ای است علمی و تحقیقاتی که به منظور توسعه علوم و تحقیقات ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی سلامت ایجاد شده است و مقرر شده است از نظر اداری، مالی، تشکیلاتی و علمی مستقل و تابع ضوابط کلی مؤسسات مستقل تحقیقاتی و تحت نظر هیئت امنا اداره شود این ردیف می‌توانست به مؤسسه فوق که موجودیت دارد، تعلق یابد و دپارتمان‌های مرتبط از قبیل تحقیقات علوم پزشکی، حقوق پزشکی و امثال آن ذیل آن ایجاد و به فعالیت خود ادامه دهند.

جدول ۴. مقایسه اعتبارات ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت - لایحه سال ۱۳۹۴ و قانون سال ۱۳۹۳ (میلیون ریال)

عنوان	قانون ۱۳۹۳			لایحه ۱۳۹۴			درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳			درآمد اختصاصی			تملك دارایی سرمایه‌ای			جمع کل	
	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۲۲۲,۵۴۳	۴۳۹,۶۴۳	۶۶۲,۱۸۶	۲۴۰,۰۰۰	۶۶۸,۶۹۸	۹۰۸,۶۹۸	۸	۵۲	۳۷	۸۵۵,۱۰۰	۶۹۰,۱۰۰	-۱۹	۱,۱۰۶,۴۷۰	۸۷۳,۳۳۶	-۲۱	۲,۶۲۳,۷۵۶	۲,۴۷۲,۱۳۴
اورژانس استان تهران	۱۱۸,۶۷۲	۳۹۸,۲۶۶	۵۱۶,۹۳۸	۱۱۱,۳۱۰	۵۵۶,۲۴۷	۶۶۷,۵۵۷	-۶	۴۰	۲۹	.	.	.	۴,۰۰۰	۵,۰۰۰	-۴۷	۵۲۰,۹۳۸	۶۷۲,۵۵۷
کمک به بیمارستان‌های روانی، مسمومیت‌های دارویی، سوختگی و مناطق محروم و اجرای قانون مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی و کمک به درمان بیماران نیازمند	.	۱,۵۹۱,۰۰۰	۱,۵۹۱,۰۰۰	۱,۵۹۱,۰۰۰	۱,۵۹۱,۰۰۰	۱,۵۹۱,۰۰۰	.	.	.	۱۳,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵	.	.	.	۱۴,۵۹۱,۰۰۰	۱۶,۵۹۱,۰۰۰
مآزاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۱۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۷۳	.	.	.	۱۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
پیشگیری از بیماری‌های دهان و دندان کودکان زیر ۱۲ سال	.	۲۶,۹۰۷	۲۶,۹۰۷	۲۶,۹۰۷	۲۶,۹۰۷	۲۶,۹۰۷	۲۶,۹۰۷	۲۶,۹۰۷
وزارت بهداشت - فعالیت‌های ورزشی دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی	۳,۵۰۰	۴,۰۰۰	۱۴	۳,۵۰۰	۴,۰۰۰	.	۳,۵۰۰	۴,۰۰۰
وزارت بهداشت - فعالیت‌های آموزشی و دانشجویی	.	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
وزارت بهداشت - امور فناوری و تحقیقات پزشکی	.	۷۵۷,۳۷۷	۷۵۷,۳۷۷	۷۵۷,۳۷۷	۷۵۷,۳۷۷	۷۵۷,۳۷۷	۷۵۷,۳۷۷	۷۵۷,۳۷۷
وزارت بهداشت - تحقق قطب‌های کشور	.	۶,۸۰۰	۶,۸۰۰	۶,۸۰۰	۶,۸۰۰	۶,۸۰۰	۲,۵۰۰	۲,۵۰۰	.	۹,۳۰۰	۹,۳۰۰

عنوان	قانون ۱۳۹۳			لایحه ۱۳۹۴			درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳			درآمد اختصاصی			تملك دارایی سرمایه‌ای			جمع کل		
	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	
																		جمع
کمک به هزینه سرانه بیمارستان‌های آموزشی		۳۱,۵۱۷	۳۱,۵۱۷		۳۱,۵۱۷	۳۱,۵۱۷											۳۱,۵۱۷	۳۱,۵۱۷
وزارت بهداشت - فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌های علوم پزشکی	۰	۳۰,۱۳۵	۳۰,۱۳۵	۰	۳۰,۱۳۵	۳۰,۱۳۵											۳۰,۱۳۵	۳۰,۱۳۵
مطالعه هم گروهی ملی		۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰		۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰											۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
پاداش پایان خدمت هیئت علمی	۰	۴۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۰	۴۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰											۴۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰
طب سنتی	۰	۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۵۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۵۰	۵۰									۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
مؤسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی کشور - جدید		۳۰۰,۰۰۰			۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰											۳۰۰,۰۰۰	
جمع	۳۴۱,۲۱۵	۴,۱۴۲,۸۶۰	۳,۸۰۱,۶۴۵	۳	۴,۸۴۴,۹۹۱	۴,۴۹۳,۶۸۱	۱۷	۱۸	۲۴,۸۵۵,۱۰۰	۲۴,۸۵۵,۱۰۰	۲۴,۸۵۵,۱۰۰	۸۴	۸۴	۸۸۴,۸۳۶	۱,۱۱۶,۴۷۰	۱,۱۱۶,۴۷۰	۵۱,۴۱۹,۹۲۷	۳۰,۱۱۴,۴۳۰

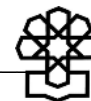
۵. توزیع اعتبارات اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه در لایحه سال ۱۳۹۳

براساس مفاد بند «ب» ماده (۳۴) برنامه پنجم توسعه: «به منظور تحقق شاخص عدالت در سلامت و کاهش سهم هزینه‌های مستقیم مردم، به حداکثر معادل سی درصد (۳۰ درصد) هزینه‌های سلامت، ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی - درمانی، کمک به تأمین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر درمان، پوشش دارو، درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج، تقلیل وابستگی گردش امور واحدهای بهداشتی درمانی به درآمد اختصاصی و کمک به تربیت، تأمین و پایداری نیروی انسانی متخصص مورد نیاز، ده درصد (۱۰ درصد) خالص کل وجوه حاصل از اجرای قانون هدمند کردن یارانه‌ها علاوه بر اعتبارات بخش سلامت افزوده می‌شود. دولت موظف است اعتبار مزبور را هر سال برآورد و در ردیف خاص در لایحه بودجه ذیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منظور نماید تا برای موارد فوق‌الذکر هزینه شود.

همان‌طور که در جدول ۵ ملاحظه می‌شود، اعتبار این ردیف در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ در مقایسه با قانون سال ۱۳۹۳، ۶ درصد کاهش یافته است که مربوط به کاهش ۸۴ درصدی سهم برنامه کمک به تربیت، تأمین و پایداری نیروی انسانی متخصص مورد نیاز است و از این منظر مخالف متن مندرج در بند «ب» ماده (۳۴) است. شایان ذکر است منابع ذیل این برنامه بیشتر برای کمک به بیمارستان‌های هیئت امنایی تخصیص می‌یافت که در سال ۱۳۹۴ با کاهش ۸۴ درصدی آن پیش‌بینی می‌شود. این بیمارستان‌ها با چالش‌هایی روبرو خواهند شد. نکته مهم دیگر که در برنامه‌ها و فعالیت‌های ذیل این ردیف مشاهده می‌شود، تخصیص اعتبار ۷۹,۶۵۲ میلیون ریال به شبکه سلامت سیما و حدود ۸۰,۰۰۰ میلیون ریال برای کمک به مجمع خیرین سلامت، زنجیره امید، بیمارستان محکم و مؤسسه محک است که ضمن تضاد با مفاد قانون برقراری عدالت در سلامت، از این منظر که صداوسیما به دلیل تبلیغ کالاهای آسیب‌رسان طبق ماده (۳۷) قانون برنامه پنجم باید به وزارت بهداشت جریمه‌ای پرداخت کند و همچنین سازمان‌های خیریه نیز به لحاظ ماهیت وجودی خود باید به صورت خیریه و از محل کمک‌های مردمی به حوزه سلامت کمک نمایند، جای بررسی و پاسخگویی دارد.

همچنین قرار گرفتن اعتبارات سیاست‌های جمعیتی ذیل وزارت بهداشت و به‌ویژه ذیل بند «ب» ماده (۳۴) با توجه به فراگیر بودن تکالیف مربوط به اتخاذ سیاست‌های جدید جمعیتی اعم از اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و سلامتی قابل توجه نیست. به طوری که در راستای افزایش جمعیت کشور طبیعتاً دستگاه‌های مختلف تکالیف خاصی خواهند داشت، ولی در دو سال گذشته این ردیف در قوانین بودجه صرفاً ذیل این دستگاه لحاظ شده و این مسئله در لایحه ۱۳۹۴ نیز تکرار شده است. در این راستا بهتر است دولت رویکرد خود را نسبت به سیاست‌های جدید جمعیتی تعیین و برحسب تکالیف هریک از دستگاه‌ها، اعتبارات متناظر با آن را ذیل ردیف‌های اصلی آنها قرار دهد.

اعتبار برنامه مابه‌التفاوت نرخ ارز نیز که برای واردات داروهای ساخته شده، مواد اولیه دارو، واکسن، شیر

خشک و.... تخصیص می‌یابد در لایحه ۱۳۹۴ نسبت به قانون ۱۳۹۳ حدود ۱۱ درصد کم شده و منابع آن برای جبران کسری دانشگاه‌ها به اعتبارات آنها تعلق یافته است که با توجه به افزایش ۲,۰۰۰ ریالی نرخ ارز در لایحه بودجه و احتمال نوسان شدید نرخ ارز به دلیل وضعیت نامعلوم نتایج مذاکرات هسته‌ای، پیش‌بینی می‌شود اعتبار در نظر گرفته شده برای تأمین دارو و مواد اولیه تولید آن، در سال ۱۳۹۴ کافی نباشد.

همچنین با توجه به تغییر الگوی بیماری‌ها و افزایش بار بیماری‌های غیرواگیر و تأثیر آن بر هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی، انتظار می‌رود در لایحه بودجه ۱۳۹۴ منابع در نظر گرفته شده به‌منظور پیشگیری و کاهش عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر از رشد کافی برخوردار باشد که اعتبارات ذیل برنامه‌ها حاکی از عدم توجه به این مسئله بوده است.

نکته مهمی که در خصوص اعتبارات این بند لازم است به آن دقت شود، غیرشفاف بودن وضعیت اعتبارات ذیل آن است. براساس قانون برنامه پنجم توسعه مقرر شده است ۱۰ درصد منابع حاصل از هدفمندی یارانه علاوه بر اعتبارات وزارت بهداشت برای اهداف مندرج در بند «ب» ماده (۳۴) تخصیص یابد. درحالی که برنامه‌هایی که وظیفه ذاتی وزارت بهداشت بوده است، تحت عنوان بند «ب» ماده (۳۴) ذیل یک جدول تجمیع شده و مشخص نیست اعتبارات مندرج در آن از محل اعتبارات خود دستگاه است یا اعتبارات حاصل از ۱۰ درصد هدفمندی یارانه‌ها نیز به آن اضافه شده است.

هرچند در جزء «۲» بند «ب» تبصره «۲۱» ماده‌واحد لایحه ۱۳۹۴، اعتبارات ۱۰ درصد هدفمندی یارانه برای وزارت بهداشت در نظر گرفته شده است ولی در هیچ یک از جداول بودجه‌ای به‌طور شفاف ذیل اعتبارات وزارت بهداشت و درمان لحاظ نشده است.

جدول ۵. مقایسه اعتبارات ردیف‌های بند «ب» ماده (۳۴) - لایحه ۱۳۹۴ و قانون ۱۳۹۳ (میلیون ریال)

درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	جمع کل		تملك دارایی سرمایه‌ای			درآمد اختصاصی			درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳			لایحه ۱۳۹۴			قانون ۱۳۹۳			عنوان	
	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر		حقوق و مزایای مستمر
۶	۱۹۱,۱۶۰	۱۸۱,۱۶۰	۷	۱۵۰,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰				۰	۰		۴۱,۱۶۰	۴۱,۱۶۰		۴۱,۱۶۰	۴۱,۱۶۰	۰	اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	
۰	۲۰,۲۷۰,۰۰۰	۲۰,۲۷۰,۰۰۰							۰	۰		۲۰,۲۷۰,۰۰۰	۲۰,۲۷۰,۰۰۰		۲۰,۲۷۰,۰۰۰	۲۰,۲۷۰,۰۰۰	۰	اجرای برنامه پزشک خانواده	
۰	۲,۲۹۲,۰۰۰	۲,۲۹۲,۰۰۰							۰	۰		۲,۲۹۲,۰۰۰	۲,۲۹۲,۰۰۰		۲,۲۹۲,۰۰۰	۲,۲۹۲,۰۰۰	۰	ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی و درمانی و کمک به شبکه سیما*	
۰	۲۵۷,۹۱۵	۲۵۷,۹۱۵							۰	۰		۲۵۷,۹۱۵	۲۵۷,۹۱۵		۲۵۷,۹۱۵	۲۵۷,۹۱۵	۰	کمک به تأمین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر درمان	
۰	۵,۸۱۲,۰۰۰	۵,۸۱۲,۰۰۰							۰	۰		۵,۸۱۲,۰۰۰	۵,۸۱۲,۰۰۰		۵,۸۱۲,۰۰۰	۵,۸۱۲,۰۰۰	۰	یارانه دارو و شیرخشک	
۰	۲,۰۹۵,۴۱۳	۲,۰۹۵,۴۱۳							۰	۰		۲,۰۹۵,۴۱۳	۲,۰۹۵,۴۱۳		۲,۰۹۵,۴۱۳	۲,۰۹۵,۴۱۳	۰	درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج، کمک به مجمع خیرین سلامت، زنجیره امید، بیمارستان محکم و مؤسسه محک**	
-۸۴	۲۱۱,۳۷۹	۱,۳۵۰,۷۵۱							-۸۴	-۸۴		۲۱۱,۳۷۹	۲۱۱,۳۷۹		۱,۳۵۰,۷۵۱	۱,۳۵۰,۷۵۱	۰	کمک به تربیت تأمین و پایداری نیروی انسانی متخصص مورد نیاز	
۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰							۰	۰		۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰		۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۰	کمک به اجرای سیاست‌های جمعیتی کشور	
-۱۱	۱۶,۲۹۱,۰۰۰	۱۸,۳۶۰,۰۰۰							-۱۱	-۱۱		۱۶,۲۹۱,۰۰۰	۱۶,۲۹۱,۰۰۰		۱۸,۳۶۰,۰۰۰	۱۸,۳۶۰,۰۰۰	۰	مابه‌التفاوت نرخ ارز و واردات داروهای ساخته شده و مواد اولیه، دارو، واکسن، شیرخشک، کیت و کیسه خون و مواد مصرفی پزشکی	
-۶	۵۳,۴۲۰,۸۶۷	۵۶,۶۱۹,۲۳۹	۷	۱۵۰,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۰	۰	۰	-۶	-۶	۰	۵۳,۴۲۰,۸۶۷	۵۳,۴۲۰,۸۶۷	۰	۵۶,۴۷۹,۲۳۹	۵۶,۴۷۹,۲۳۹	۰	جمع	

* اعتبار هزینه‌ای در نظر گرفته شده برای کمک به شبکه سلامت سیما (ذیل برنامه خدمات بهداشتی)، ۷۹,۶۵۲ میلیون ریال است.

** اعتبار هزینه‌های پیش‌بینی شده برای کمک به مجمع خیرین سلامت، زنجیره امید، بیمارستان محکم و مؤسسه محک (ذیل برنامه خدمات درمانی)، ۸۰,۰۰۰ میلیون ریال است.

۶. اعتبارات دستگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در لایحه**بودجه ۱۳۹۴**

از مجموعه اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قسمتی از اعتبارات به دستگاه‌های وابسته به آن از قبیل سازمان انتقال خون، سازمان غذا و دارو و... تخصیص داده می‌شود که نسبت به سال گذشته ۲۱ درصد افزایش یافته است. از این میان، سازمان غذا و دارو (۷۷ درصد) و صندوق رفاه دانشجویان (۳۴ درصد) بیشترین سهم را داشته‌اند. در پیش‌بینی لایحه بودجه، به شرکت پالایش و پژوهش خون اعتباری تخصیص داده نشده است که به دلیل واگذاری آن به بخش خصوصی بوده است (جدول ۶).

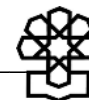

جدول ۶. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت - لایحه ۱۳۹۴ و قانون ۱۳۹۳ (میلیون ریال)

عنوان	قانون ۱۳۹۳			لایحه ۱۳۹۴			درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳			درآمد اختصاصی			تملك دارایی سرمایه‌ای			جمع کل		
	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد ۱۳۹۴ به ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - صندوق رفاه دانشجویان	۶,۱۳۱	۱۷۳,۹۹۸	۱۸۰,۱۲۹	۷,۰۰۰	۲۲۷,۷۳۴	۲۳۴,۷۳۴	۱۴	۳۱	۳۰	۳۵	۷۳۰,۰۰۰	۵۴۰,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۰	۷۲۱,۱۲۹	۹۶۵,۷۳۴	۲۴
هیئت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران - کمک	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰
بنیاد امور بیماری‌های خاص «هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام‌اس، بیدرمولایزیس، بلوزا و سلیاک» (کمک)	۰	۳۴۶,۸۵۸	۳۴۶,۸۵۸	۰	۳۹۶,۸۵۸	۳۹۶,۸۵۸	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۰	۰	۰	۰	۰	۳۴۶,۸۵۸	۳۹۶,۸۵۸	۱۴
سازمان غذا و دارو	۶۳,۲۶۶	۱۱۰,۰۹۷	۱۷۳,۳۶۳	۷۲,۱۲۲	۱۱۷,۱۹۰	۱۸۹,۳۱۲	۱۴	۶	۹	۱۵۰	۴۰۰,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۳۵,۸۲۰	۲۵۳,۲۶۳	۳۵۳,۲۶۳	۶۲۵,۱۳۲	۷۷
سازمان غذا و دارو - مرکز تحقیقات حلال	۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲,۵۰۰	۱۲,۵۰۰	۱۲,۵۰۰	۰	۱۲,۵۰۰	۰
سازمان انتقال خون ایران	۳۷,۰۰۰	۸۳۷,۶۰۳	۸۷۴,۶۰۳	۵۶,۸۹۵	۷۳۴,۵۲۶	۷۹۱,۴۲۱	۵۴	-۱۲	-۱۰	۵۴	۰	۰	۰	۲۲۷,۵۶۴	۱,۰۲۴,۰۰۳	۱,۰۲۴,۰۰۳	۱,۰۱۸,۹۸۵	۰
مؤسسه آموزش و پژوهش طب انتقال خون	۳۱,۱۵۸	۱۸,۶۶۴	۴۹,۸۲۲	۳۶,۸۸۶	۲۸,۲۵۹	۶۵,۱۴۵	۱۸	۵۱	۳۱	۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۰	۰	۵۴,۸۲۲	۷۰,۱۴۵	۷۰,۱۴۵	۲۸
شرکت پالایش و پژوهش خون	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱,۵۰۰	۱,۵۰۰	۱,۵۰۰	۰	۰	-۱۰۰
انستیتو پاستور ایران	۱۴۱,۲۸۸	۲۷۹,۸۸۳	۴۲۱,۱۷۱	۱۶۸,۹۹۰	۲۹۶,۲۱۲	۴۶۵,۲۰۲	۲۰	۶	۱۰	۲۴	۳۲۵,۰۰۰	۲۶۱,۲۵۰	۴۳,۲۰۰	۸۰,۰۰۰	۷۲۵,۶۲۱	۸۷۰,۲۰۲	۸۷۰,۲۰۲	۲۰
جمع دستگاه‌های وابسته	۲۷۸,۸۴۳	۱,۹۷۷,۱۰۳	۲,۲۵۵,۹۴۶	۳۴۱,۸۹۳	۲,۰۱۰,۷۷۹	۲,۳۵۲,۶۷۲	۲۳	۲	۴	۵۱	۱,۴۶۰,۰۰۰	۹۶۶,۲۵۰	۲۱۷,۶۰۰	۳۴۶,۸۸۴	۳,۴۳۹,۷۹۶	۴,۱۵۹,۵۵۶	۴,۱۵۹,۵۵۶	۲۱

۷. توزیع اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در لایحه**بودجه ۱۳۹۴**

همان‌طور که در جدول ۷ نشان داده شده است، سرجمع اعتبارات ردیف‌های متفرقه نسبت به قانون سال ۱۳۹۳، ۲ درصد رشد داشته است. هرچند اعتبار پیشگیری از بیماری‌های ریوی و توسعه ورزش همگانی ۲۰ درصد کاهش پیدا کرده است که با سیاست‌های کلی سلامت و قانون برنامه پنجم که به محوریت پیشگیری در اقدامات نظام سلامت توصیه شده است منافات دارد. نکته مهمی که در جدول اعتبارات متفرقه وجود دارد، لحاظ کردن اعتبارات موضوع بند «ط» تبصره «۹» از محل یک درصد افزایش تعرفه مالیات بر ارزش‌افزوده ذیل ردیف‌های متفرقه است. درحالی که با توجه به مشخص بودن تکالیف قانونی مجری در قبال این منابع، لازم است ذیل ردیف‌های اصلی با ذکر فعالیت‌ها و برنامه‌های مرتبط به آن در قانون بودجه لحاظ شود.

جدول ۷. مقایسه اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت بهداشت و درمان لایحه ۱۳۹۴ و قانون ۱۳۹۳ (میلیون ریال)

جمع کل			تملك دارایی سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان
درصد رشد	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	درصد رشد	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	
۰	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰				۰	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - حقوق و عوارض گمرکی (جمعی - خرجی) شامل واردات هیئت امنای ارزی
-۲۰	۴۵۰,۰۰۰	۵۶۵,۰۰۰	-۱۴	۲۵۰,۰۰۰	۲۹۰,۰۰۰	-۲۷	۲۰۰,۰۰۰	۲۷۵,۰۰۰	پیشگیری از بیماری‌های ریوی و توسعه ورزش همگانی - ۵۰ درصد سهم وزارت بهداشت ۵۰ درصد سهم وزارت ورزش و جوانان
۰	۷۲,۰۰۰	۷۲,۰۰۰				۰	۷۲,۰۰۰	۷۲,۰۰۰	اعتبارات موضوع افزایش نوشابه‌های گازدار قندی تولید داخل و وارداتی (۶۰ درصد سهم وزارت بهداشت جهت بیماران دیابتی ۴۰ درصد سهم وزارت ورزش و...)
۰	۳۶۰,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰	۰	۳۶۰,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰				اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (به نسبت ۳۰ درصد سهم وزارت بهداشت، ۲۰ درصد سهم وزارت علوم، ۲۰ درصد سهم آموزش و پرورش، ۲۰ درصد سهم وزارت ورزش و جوانان و ۱۰ درصد سهم بنیاد شهید و امور ایثارگران)
۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰		۱,۵۰۰,۰۰۰		-۱۰۰		۱,۵۰۰,۰۰۰	اعتبارات موضوع اخذ ۵ درصد عوارض از واردات خودروهایی وارداتی (خرید آمبولانس - بند «ج» تبصره «۸»)
-۸	۶۰۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰				-۸	۶۰۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰	کاشت حلزون - موضوع بند «ب» ماده (۳۷) قانون برنامه پنجم توسعه
۰	۱۸,۰۰۰	۱۸,۰۰۰				۰	۱۸,۰۰۰	۱۸,۰۰۰	مرکز تحقیقات سرطان (انستیتو کانسر)
-۲۰	۸۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰				-۲۰	۸۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	خرید راهبردی خدمات درمانی موضوع بند «ج» ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم توسعه
۱۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰				۱۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	سازمان انتقال خون ایران و پایگاه‌های انتقال خون استانی
۳	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۹,۱۶۲,۶۰۰	۴۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۷,۱۶۲,۶۰۰	-۹	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰,۰۰۰	اعتبارات موضوع بند «ط» تبصره «۹» از محل یک درصد افزایش تعرفه مالیات بر ارزش افزوده
۲	۳۴,۶۰۰,۰۰۰	۳۳,۸۷۷,۶۰۰	۵۵	۱۲,۱۱۰,۰۰۰	۷,۸۱۲,۶۰۰	-۱۴	۲۲,۴۹۰,۰۰۰	۲۶,۰۶۵,۰۰۰	جمع

۸. توزیع اعتبارات فصل سلامت در لایحه سال ۱۳۹۴

۸-۱. وضعیت فصل بهداشت و سلامت نسبت به سایر فصول در لایحه ۱۳۹۴ و مقایسه آن با

قانون ۱۳۹۳

به‌منظور درک اهمیت و جایگاه فصل بهداشت و سلامت در لایحه سال ۱۳۹۴ و نگاه برنامه‌ریزان به این بخش، توجه به سهم اعتبارات پیش‌بینی شده برای این بخش از منابع عمومی کشور و درآمد اختصاصی کشور و همچنین اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای حائز اهمیت است.

همان‌گونه که در جدول ۸ مشاهده می‌شود، ۴/۷۹ درصد از بودجه پیش‌بینی شده کل کشور به برنامه‌های فصل بهداشت و سلامت اختصاص داده شده است. بر این اساس، فصل بهداشت و سلامت در میان ۲۱ فصل در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، در رتبه دوم قرار گرفته است و نسبت به سال گذشته یک رتبه ارتقا یافته است و این مسئله تأکید بر حضور سلامت در رأس برنامه‌های دولت است.

همچنین سهم هزینه‌ها از محل منابع عمومی نسبت به منابع عمومی دولت، ۶/۳۸ درصد است و در رتبه چهارم در میان سایر فصل‌ها قرار دارد و از این منظر تغییری نسبت به سال گذشته پیدا نکرده است. از طرف دیگر سهم تملک دارایی سرمایه‌ای فصل بهداشت و سلامت نسبت به تملک دارایی سرمایه‌ای کل کشور ۲/۴۶ درصد است که در رتبه هشتم در میان فصول لایحه قرار گرفته است. با توجه به سیاست دولت در مورد طرح‌های عمرانی و حمایت‌طلبی از بخش خصوصی و خیرین برای تکمیل پروژه‌های عمرانی، وزارت بهداشت می‌تواند از این فرصت برای جبران کاهش اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای خود استفاده کند.

جدول ۸. وضعیت فصل بهداشت و سلامت نسبت به سایر فصول در لایحه بودجه ۱۳۹۴ و مقایسه آن با قانون بودجه ۱۳۹۳

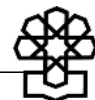
فصول	نسبت (درصد) کل اعتبارات فصول به بودجه کل کشور				نسبت (درصد) هزینه‌ها از محل منابع عمومی فصول به منابع عمومی دولت				نسبت (درصد) منابع حاصل از درآمد اختصاصی فصول به درآمد اختصاصی کل کشور				نسبت (درصد) تملک دارایی فصول به تملک دارایی کل کشور			
	قانون ۱۳۹۳		لایحه ۱۳۹۴		قانون ۱۳۹۳		لایحه ۱۳۹۴		قانون ۱۳۹۳		لایحه ۱۳۹۴		قانون ۱۳۹۳		لایحه ۱۳۹۴	
	رتبه	درصد	رتبه	درصد	رتبه	درصد	رتبه	درصد	رتبه	درصد	رتبه	درصد	رتبه	درصد	رتبه	درصد
رفاه و تأمین اجتماعی	۱	۵/۷۱	۱	۶/۰۲	۱	۲/۳۵	۱	۲۲/۱۱	۱	۲/۳۵	۱	۲۲/۱۱	۱	۲/۳۵	۱	۲۲/۱۱
بهداشت و سلامت	۳	۳/۱۵	۲	۴/۷۹	۴	۶/۰۸	۴	۶/۳۸	۴	۶/۰۸	۴	۶/۳۸	۴	۶/۰۸	۴	۶/۳۸
آموزش	۲	۳/۸۵	۳	۴/۵۸	۲	۱۲/۲۵	۲	۱۴/۳۶	۲	۱۲/۲۵	۲	۱۴/۳۶	۲	۱۲/۲۵	۲	۱۴/۳۶
دفاع	۴	۲/۶۱	۴	۳/۴۲	۳	۶/۸۴	۳	۷/۶۲	۳	۶/۸۴	۳	۷/۶۲	۳	۶/۸۴	۳	۷/۶۲
نظام و امنیت عمومی	۵	۰/۷۸	۵	۰/۸۹	۵	۲/۸۲	۵	۳/۰۷	۵	۲/۸۲	۵	۳/۰۷	۵	۲/۸۲	۵	۳/۰۷
حمل و نقل	۶	۰/۷۲	۶	۰/۸۰	۶	۰/۲۰	۱۳	۰/۱۵	۱۴	۰/۲۰	۱۳	۰/۱۵	۱۴	۰/۲۰	۱۳	۰/۱۵
منابع آب	۸	۰/۵۲	۷	۰/۶۱	۷	۰/۰۵	۱۸	۰/۰۵	۱۸	۰/۰۵	۱۸	۰/۰۵	۱۸	۰/۰۵	۱۸	۰/۰۵
فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	۸	۰/۵۲	۸	۰/۶۰	۷	۱/۴۸	۷	۱/۵۵	۷	۱/۴۸	۷	۱/۵۵	۷	۱/۴۸	۷	۱/۵۵
مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری	۷	۰/۵۶	۹	۰/۵۸	۱۶	۰/۰۷	۱۶	۰/۰۸	۱۶	۰/۰۷	۱۶	۰/۰۸	۱۶	۰/۰۷	۱۶	۰/۰۸
امور قضایی	۹	۰/۴۸	۹	۰/۵۸	۶	۱/۶۴	۶	۱/۹۱	۶	۱/۶۴	۶	۱/۹۱	۶	۱/۶۴	۶	۱/۹۱
کشاورزی و منابع طبیعی	۱۰	۰/۳۹	۱۰	۰/۴۸	۷	۰/۷۰	۷	۰/۷۰	۷	۰/۷۰	۷	۰/۷۰	۷	۰/۷۰	۷	۰/۷۰
توسعه علوم و فناوری	۱۲	۰/۳۴	۱۱	۰/۴۶	۸	۰/۹۳	۸	۱/۲۴	۸	۰/۹۳	۸	۱/۲۴	۸	۰/۹۳	۸	۱/۲۴
خدمات مالی، فنی، مدیریت و برنامه‌ریزی	۱۱	۰/۳۵	۱۲	۰/۴۴	۱۱	۰/۷۴	۱۱	۰/۸۹	۱۱	۰/۷۴	۱۱	۰/۸۹	۱۱	۰/۷۴	۱۱	۰/۸۹
اداره امور عمومی	۱۳	۰/۲۶	۱۳	۰/۳۳	۹	۰/۸۵	۹	۱/۰۴	۹	۰/۸۵	۹	۱/۰۴	۹	۰/۸۵	۹	۱/۰۴
انرژی	۱۴	۰/۲۳	۱۴	۰/۲۶	۱۸	۰/۰۵	۱۷	۰/۰۷	۱۷	۰/۰۵	۱۸	۰/۰۷	۱۷	۰/۰۵	۱۸	۰/۰۷
تربیت بدنی	۱۶	۰/۰۹	۱۵	۰/۱۲	۱۴	۰/۱۶	۱۳	۰/۱۷	۱۳	۰/۱۶	۱۴	۰/۱۷	۱۳	۰/۱۶	۱۴	۰/۱۷
صنعت و معدن	۱۵	۰/۱۰	۱۵	۰/۱۲	۱۵	۰/۱۰	۱۵	۰/۱۲	۱۵	۰/۱۰	۱۵	۰/۱۲	۱۵	۰/۱۰	۱۵	۰/۱۲
بازرگانی و تعاون	۱۵	۰/۱۰	۱۶	۰/۱۱	۱۲	۰/۲۳	۱۲	۰/۲۵	۱۲	۰/۲۳	۱۲	۰/۲۵	۱۲	۰/۲۳	۱۲	۰/۲۵
قانونگذاری	۱۷	۰/۰۷	۱۷	۰/۰۷	۱۴	۰/۱۶	۱۳	۰/۱۷	۱۳	۰/۱۶	۱۴	۰/۱۷	۱۳	۰/۱۶	۱۴	۰/۱۷
ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۸	۰/۰۴	۱۸	۰/۰۶	۱۹	۰/۰۲	۱۹	۰/۰۸	۱۶	۰/۰۲	۱۹	۰/۰۸	۱۶	۰/۰۲	۱۹	۰/۰۸
محیط زیست	۱۹	۰/۰۳	۱۹	۰/۰۴	۱۷	۰/۶۰	۱۷	۰/۸۰	۱۶	۰/۶۰	۱۷	۰/۸۰	۱۶	۰/۶۰	۱۷	۰/۸۰

۲-۸. اعتبارات برنامه‌های فصل بهداشت و سلامت

همان‌طور که در جدول ۹ ملاحظه می‌شود در نگاه کلی، اعتبارات فصل بهداشت و سلامت نسبت به اعتبارات سال گذشته، ۵۹ درصد رشد یافته است که از این مقدار رشد، ۲۰ درصد مربوط به تملک دارایی و ۶۰ درصد رشد هزینه‌ای اعتبارات فصل بهداشت و سلامت است. رشد اعتبارات هزینه‌ای ناشی از رشد ۱۱۴ درصدی درآمد اختصاصی نسبت به سال گذشته است. از آنجا که بخش اعظم درآمد اختصاصی از محل فرانشیز بیماران و بیمه‌ها تأمین می‌شود باید در نظر داشت که برخی از خدمات تحت پوشش بیمه قرار نمی‌گیرد و بار این افزایش به مردم تحمیل خواهد شد یا منجر به ایجاد تقاضاهای القایی خواهد شد.

در میان برنامه‌های فصل بهداشت و سلامت، برنامه درمان بیماران نیازمند با رشد ۴۰۸ درصدی بیشترین میزان رشد را داشته است که مربوط به جابه‌جایی بودجه‌های دانشگاه‌ها و قرار دادن اعتباری ذیل برنامه درمان بیماران نیازمند برای دانشگاه‌های علوم پزشکی علاوه بر اعتبارات ستادی آن است. در این بین، برنامه خدمات سلامت روستائیان نیز رشد ۹۰ درصدی داشته است که به‌علت افزایش ۲۱۴ درصدی منابع حاصل از درآمد اختصاصی است. برنامه‌های خدمات بهداشتی، درمانی و پژوهش‌های کاربردی نیز به‌ترتیب رشد ۸۶، ۸۱ و ۷۷ درصدی دارند که نسبت به سایر برنامه‌ها این رشد چشمگیر و بخش اعظم آن مربوط به درآمد اختصاصی است. مقایسه اعتبارات درآمد اختصاصی مصوب قانون ۱۳۹۳ و عملکرد دانشگاه‌های علوم پزشکی در نه ماهه اول سال جاری نشان می‌دهد درآمد اختصاصی لایحه ۱۳۹۴ قابل تحقق خواهد بود.

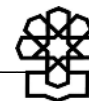
براساس سیاست سازمان مدیریت، کلیه برنامه‌های راهبری از جمله برنامه راهبری خدمات بهداشتی، دارویی، امنیت غذا و تغذیه و مدیریت بیماری‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ حذف و به سرجمع اعتبارات برنامه‌های مرتبط (خدمات بهداشتی، دارویی، امنیت غذا و تغذیه و مدیریت بیماری‌ها) اضافه شده است. برخی از برنامه‌ها از جمله برنامه واگذاری خدمات سلامت به بخش غیردولتی به میزان ۷۶ درصد کاهش داشته است که می‌تواند به دلیل عدم واگذاری‌ها به بخش غیردولتی باشد.

جدول ۹. اعتبارات فصل بهداشت و سلامت لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ و رشد آن نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ (میلیون ریال)

درصد رشد جمع کل	جمع کل لایحه ۱۳۹۴	جمع کل قانون ۱۳۹۳	درصد رشد تملک دارایی	تملك دارایی لایحه ۱۳۹۴	تملك دارایی قانون ۱۳۹۳	درصد رشد هزینه‌ای	هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۴	هزینه‌ای قانون ۱۳۹۳	
۵۹	۴۰,۱۵۴۲,۹۰۲	۲۵۳,۲۳۸,۸۰۸	۲۰	۱۱,۷۳۶,۶۳۰	۹,۷۴۳,۱۱۴	۶۰	۳۸۹,۸۰۶,۲۷۲	۲۴۳,۴۹۵,۶۹۴	فصل بهداشت و سلامت
۴۴	۶۴,۶۵۸,۹۵۱	۴۴,۸۳۸,۱۸۵				۴۴	۶۴,۶۵۸,۹۵۱	۴۴,۸۳۸,۱۸۵	برنامه خدمات دارویی
۸۶	۲,۲۰۷,۷۳۸	۱,۱۸۶,۲۴۷	۴۶	۸۴۰,۷۴۴	۵۷۴,۲۰۸	۱۲۳	۱,۳۶۶,۹۹۴	۶۱۲,۰۳۹	برنامه خدمات بهداشتی
۸۱	۲۳۰,۵۷۴,۲۸۸	۱۲۷,۶۷۸,۲۶۰	۱۹	۱۰,۸۶۶,۰۸۲	۹,۱۱۷,۱۸۸	۸۵	۲۱۹,۷۰۸,۲۰۶	۱۱۸,۵۶۱,۰۷۲	برنامه خدمات درمانی
۲۶	۱,۹۹۵,۵۰۰	۱,۵۸۲,۸۱۰				۲۶	۱,۹۹۵,۵۰۰	۱,۵۸۲,۸۱۰	برنامه امنیت غذا و تغذیه
۷۷	۱۷,۷۰۰	۱۰,۰۰۰					۱۷,۷۰۰		برنامه پژوهش‌های کاربردی
۱۴	۵,۲۹۶,۸۵۸	۴,۶۴۶,۸۵۸				۱۴	۵,۲۹۶,۸۵۸	۴,۶۴۶,۸۵۸	برنامه بیماری‌های خاص (هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام‌اس)
-۱۱	۱,۷۵۶,۱۵۴	۱,۹۸۰,۷۱۹				-۱۱	۱,۷۵۶,۱۵۴	۱,۹۸۰,۷۱۹	برنامه تهیه خون و فرآورده‌های خونی سالم
۳۴	۶,۰۸۲,۶۷۰	۴,۵۴۳,۳۶۱				۳۴	۶,۰۸۲,۶۷۰	۴,۵۴۳,۳۶۱	برنامه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی
۱۸	۴۴,۷۴۴,۱۶۹	۳۷,۹۵۷,۲۳۱				۱۸	۴۴,۷۴۴,۱۶۹	۳۷,۹۵۷,۲۳۱	برنامه خدمات سلامت شهری
۹۰	۳۴,۱۷۱,۹۱۳	۱۷,۹۸۷,۷۱۵				۹۰	۳۴,۱۷۱,۹۱۳	۱۷,۹۸۷,۷۱۵	برنامه خدمات سلامت روستائیان
۳۶	۳۷۸,۵۴۶	۲۷۸,۵۴۶				۳۶	۳۷۸,۵۴۶	۲۷۸,۵۴۶	برنامه مدیریت بیماری‌ها
-۴۲	۲۹,۸۰۴	۵۱,۷۱۸	-۴۲	۲۹,۸۰۴	۵۱,۷۱۸				برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات
-۱۰۰		۳,۰۵۸				-۱۰۰		۳,۰۵۸	برنامه پرداخت دیون و بازخرید کارکنان
۰	۳۵۰,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰					۳۵۰,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰	برنامه درمان بیماران سوختگی
	۳۵۰,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰					۳۵۰,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰	برنامه درمان بیماران روانی
۴۰.۸	۱,۶۸۳,۰۷۱	۳۳۱,۵۲۵				۴۰.۸	۱,۶۸۳,۰۷۱	۳۳۱,۵۲۵	برنامه درمان بیماران نیازمند
۰	۴۴۴,۱۶۶	۴۴۴,۱۶۶				۰	۴۴۴,۱۶۶	۴۴۴,۱۶۶	برنامه درمان مصدومین اورژانس (غیرترافیکی)
۰	۲۹۱,۰۰۰	۲۹۱,۰۰۰				۰	۲۹۱,۰۰۰	۲۹۱,۰۰۰	برنامه اداره بیمارستان‌های مناطق محروم
-۱۰۰		۷۵۶,۹۰۷				-۱۰۰		۷۵۶,۹۰۷	برنامه راهبری خدمات بهداشتی
-۱۰۰		۵۲,۰۰۰				-۱۰۰		۵۲,۰۰۰	برنامه راهبری خدمات دارویی
-۱۰۰		۵۲,۳۰۰				-۱۰۰		۵۲,۳۰۰	برنامه راهبری امنیت غذا و تغذیه
-۱۰۰		۱۰۰,۰۰۰				-۱۰۰		۱۰۰,۰۰۰	برنامه راهبری مدیریت بیماری‌ها
۰	۹۹,۴۹۰	۹۹,۴۹۰				۰	۹۹,۴۹۰	۹۹,۴۹۰	برنامه پیشگیری و کنترل بیماری‌های نوپدید و بازپدید

درصد رشد جمع کل	جمع کل لایحه ۱۳۹۴	جمع کل قانون ۱۳۹۳	درصد رشد تملك دارایی	تملك دارایی لایحه ۱۳۹۴	تملك دارایی قانون ۱۳۹۳	درصد رشد هزینه‌های	هزینه‌های لایحه ۱۳۹۴	هزینه‌های قانون ۱۳۹۳	
-۱۰۰		۱,۰۲۳,۱۳۸				-۱۰۰		۱,۰۲۳,۱۳۸	برنامه راهبری خدمات درمانی
-۷۶	۵۹,۲۱۴	۲۴۷,۳۵۶				-۱۰۰		۲۴۷,۳۵۶	برنامه واگذاری خدمات سلامت به بخش غیردولتی
۱۶	۵۹,۲۱۴	۵۰,۸۳۶				۱۶	۵۹,۲۱۴	۵۰,۸۳۶	برنامه تهیه و تأمین پلاسما
۵	۱۴۳,۲۸۳	۱۳۶,۹۱۰				۵	۱۴۳,۲۸۳	۱۳۶,۹۱۰	برنامه مدیریت بحران در حوادث غیرمترقبه
-۱	۸,۴۱۵	۸,۵۰۰				-۱	۸,۴۱۵	۸,۵۰۰	برنامه بیمه محصولات خونی
۰	۶,۱۹۹,۹۷۲	۶,۱۹۹,۹۷۲				۰	۶,۱۹۹,۹۷۲	۶,۱۹۹,۹۷۲	برنامه ارتقای شاخص‌های سلامت خانواده

۳-۸. سهم حوزه‌های بهداشت، درمان و دارو از فصل بهداشت و سلامت در لایحه بودجه ۱۳۹۴

فصل بهداشت و سلامت مشتمل بر برنامه‌های مرتبط با نظام سلامت می‌شود که برخی از اعتبارات آن به وزارت بهداشت و برخی به سایر سازمان‌هایی که در راستای اهداف نظام سلامت فعالیت می‌نمایند، اختصاص می‌یابد.

اگر برنامه‌های فصل بهداشت و سلامت را به سه حوزه دارویی، بهداشتی و درمانی تقسیم کنیم (جدول ۱۰) می‌توان سهم اعتبارات در نظر گرفته شده برای هر یک از آنها را به طور تقریبی تعیین کرد.

همان‌طور که در جدول ۱۱ مشاهده می‌شود، در لایحه بودجه ۱۳۹۴، اعتبارات برنامه‌های مربوط به درمان ۷۵ درصد و اعتبارات برنامه‌های مربوط به دارو ۴۴ درصد رشد داشته است. این درحالی است که اعتبارات برنامه‌های مربوط به بهداشت علی‌رغم اینکه دولت اعلام کرده است که سال ۱۳۹۴، سال اجرایی نمودن برنامه تحول بخش بهداشت است تنها ۳۷ درصد رشد داشته است و سهم برنامه‌های مربوط به حوزه بهداشت کشور در لایحه سال ۱۳۹۴ از کل اعتبارات فصل بهداشت و سلامت ۲۲ درصد است که نسبت به سال گذشته نیز کاهش یافته است.

اعتبارات برنامه‌های مربوط به حوزه دارویی کشور در لایحه سال ۱۳۹۴ نیز ۱۶ درصد است که نسبت به سال گذشته تقریباً ثابت باقی مانده است. سهم برنامه‌های مربوط به حوزه درمانی کشور به کل اعتبارات فصل بهداشت و سلامت ۶۱/۵ درصد است که نسبت به سال گذشته افزایش یافته است که این مسئله بیانگر این است که همه‌ساله علی‌رغم توصیه‌های سازمان بهداشت جهانی در گزارش ۲۰۰۸ خود تحت عنوان مراقبت‌های اولیه اکنون بیش از هر زمان دیگر، که منتج از تجربیات سایر کشورهای دنیاست و همچنین تأکید اولویت پیشگیری بر درمان در سیاست‌های کلی سلامت و سیاست‌های تدوین قانون برنامه پنجم توسعه باز هم اعتبارات بیشتری به برنامه‌های درمان اختصاص داده شده و متأسفانه در سال‌های اخیر شکاف بین اعتبارات بخش درمان و بهداشت بیشتر شده است. این درحالی است که صاحب‌نظران نظام سلامت بر این عقیده هستند که سرمایه‌گذاری در بخش بهداشت در بلندمدت باعث کاهش نیاز به صرف منابع در بخش درمان خواهد شد که منطبق بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی کشور است و این مسئله بیانگر این است که رویکرد نظام سلامت در کشور ما هنوز بیمارمحور است نه سلامت‌محور.

جدول ۱۰. برنامه‌های منظور شده ذیل حوزه‌های بهداشت، درمان و دارو در لایحه ۱۳۹۴

حوزه فعالیت	برنامه‌های فصل بهداشت و سلامت
حوزه دارویی	برنامه خدمات دارویی
حوزه بهداشتی	برنامه خدمات بهداشتی، برنامه امنیت غذا و تغذیه، برنامه خدمات سلامت شهری، برنامه خدمات سلامت روستائیان، برنامه مدیریت بیماری‌ها، برنامه پیشگیری و کنترل بیماری‌های نوپدید و بازپدید، برنامه مدیریت بحران در حوادث غیرمترقبه و برنامه ارتقای شاخص‌های سلامت خانواده
حوزه درمانی	برنامه خدمات درمانی، برنامه بیماری‌های خاص (هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام‌اس)، برنامه تهیه خون و فرآورده‌های خونی سالم، برنامه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی، برنامه درمان بیماران سوختگی، برنامه درمان بیماران روانی، برنامه درمان بیماران نیازمند، برنامه درمان مصدومین اورژانس (غیرترافیکی)، برنامه اداره بیمارستان‌های مناطق محروم، برنامه واگذاری خدمات سلامت به بخش غیردولتی، برنامه تهیه و تأمین پلاسما، برنامه مدیریت بحران در حوادث غیرمترقبه و برنامه بیمه محصولات خونی.

توضیح: لازم به ذکر است برنامه‌هایی که در فصل بهداشت و سلامت ذیل حوزه بهداشت، درمان و دارو قرار گرفتند براساس اطلاعات گزارش شده از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به شرح فوق است.

جدول ۱۱. سهم اعتبارات حوزه‌های بهداشت، درمان و دارو از فصل بهداشت و سلامت

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ و مقایسه آن با قانون بودجه ۱۳۹۳

(میلیون ریال)

حوزه	دارو			بهداشت			درمان		
	رشد	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	رشد	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	رشد	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴
مجموع اعتبارات		۴۴,۸۳۸,۱۸۵	۶۴,۶۵۸,۹۵۱		۶۵,۴۲۸,۹۲۱	۸۹,۹۴۰,۶۱۱		۱۴۱,۰۵۹,۴۹۱	۲۴۷,۰۹۸,۳۳۳
سهم برنامه از کل اعتبار فصل بهداشت و سلامت (درصد)		۱۷/۸	۱۶/۱		۲۶	۲۲		۵۶	۶۱/۵

توجه: به دلیل اینکه اعتبارات برخی برنامه‌های راهبردی و برنامه‌هایی که ماهیت مشترک در این سه حوزه داشتند، در نظر گرفته نشده است، مجموع نسبت‌ها برابر با ۱۰۰ نمی‌گردد.

۴-۸. ارزیابی همراستایی فصل بهداشت و سلامت و اعتبارات ذیل وزارت بهداشت و درمان

مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ با اسناد بالادستی (سیاست‌های کلی سلامت، اقتصاد

مقاومتی و سیاست‌ها و مفاد قانون برنامه پنجم توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور)

از جمله مهمترین احکام اسناد بالادستی که نیازمند توجه و تخصیص منابع در لایحه بودجه سالیانه

دارد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- اولویت بهداشت بر درمان،

- تأمین امنیت غذایی،

- توجه به تولید و صادرات در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی،

- ساماندهی نظام درمانی کشور مشتمل بر یکپارچگی بیمه پایه درمان، پزشک خانواده، تشکیل

هیئت‌های امنای در بیمارستان‌های آموزشی و تمام‌وقتی جغرافیایی هیئت‌های علمی، واقعی کردن تعرفه‌های بخش دولتی،

- تک‌شغله شدن پزشکان با پرداخت تعرفه واقعی خدمات درمانی به ایشان،

- ایجاد، توسعه و تغییر واحدهای بهداشتی - درمانی،

- ارائه خدمات جامع و همگانی سلامت مبتنی بر مراقبت‌های اولیه سلامت با محوریت پزشک

خانواده و...

- استقرار سامانه پرونده الکترونیکی،

- پیشگیری و مقابله با بیماری‌ها و عوامل خطر ساز سلامت،

- توسعه طب سنتی،

- و ...

در صورتی که این احکام را به صورت یک بسته در نظر بگیریم و اجرای تمام مواد را لازمه رسیدن به برقراری عدالت در سلامت بدانیم، در ارزیابی همراستایی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ با اسناد بالادستی توجه به موارد زیر ضروری خواهد بود:

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نیز همانند قوانین بودجه سال‌های گذشته درمان‌محور است و نگاه کم‌رنگی به بهداشت و پیشگیری دارد.

براساس نتایج مطالعه بار بیماری‌ها بیش از ۶۰ درصد بار بیماری‌های کشور به بیماری‌های غیرواگیر و بیماری‌های روانی اختصاص دارد^۱ و براساس قانون برنامه پنجم توسعه دولت موظف شده است تا در راستای ارتقای سطح سلامت جامعه با عوامل خطر ساز سلامتی مقابله و از بروز بیماری‌ها پیشگیری نماید. این در حالی است که ضمن اینکه اعتبار مناسبی برای پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر و کاهش عوامل خطر اصلی آنها (چاقی، فشار خون، دیابت و کم‌تحرکی) در نظر گرفته نشده است، اعتبارات موجود نیز بسیار پراکنده و در اختیار مؤسسات تحقیقاتی و برخی بیمارستان‌ها قرار می‌گیرد. در صورتی که این منابع زمانی اثربخش خواهد بود که در یک ردیف تجمیع و تحت مدیریت واحد از طریق ادغام برنامه‌های کاهش عوامل خطر بیماری‌های مزمن در برنامه‌های شبکه‌های بهداشتی درمانی و از طریق نظام ارجاع و سطح‌بندی خدمات هزینه شود.

۲. همان‌گونه که در ذیل اعتبارات بند «ب» ماده (۳۴) به تفصیل اشاره شد، بودجه لایحه سال

۱۳۹۴ فاصله بیشتری با مفاد بند «ب» ماده (۳۴) دارد.

۳. در برنامه‌ها و فعالیت‌های ذیل ردیف‌ها برای تکالیف جدی دولت از جمله اجرای طرح ارجاع در

۱. این رقم مربوط به مطالعه سال ۱۳۸۲ است و طبیعتاً به دلیل افزایش مخاطرات سلامتی در کشور (آلودگی آب، هوا، پارازیت‌ها، فشارهای اقتصادی و سیاسی...) این رقم تاکنون بیشتر شده است ولی متأسفانه از آنجا که دولت‌ها در ایجاد بانک‌های اطلاعاتی و جمع‌آوری داده‌های آماری ضعیف عمل کرده‌اند، وزارت بهداشت نیز از این قاعده کلی مستثنا نیست و هنوز برنامه‌ریزی خود را براساس داده‌های سال‌های بسیار دور انجام می‌دهد و این امر خود می‌تواند به عدم مدیریت صحیح منابع منجر شود.

کل کشور اقدام جدی دیده نمی‌شود. به طوری که اعتبارات پزشک خانواده هیچ تغییری نکرده است و ظاهراً عزم دولت بر آن است که با بودجه مشابه سال‌های پیش به اجرای آن در شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و استان‌های فارس و مازندران اکتفا کند. کمالینکه در اقدامات سال ۱۳۹۳ وزارت متبوع نیز اقدام جدیدی برای ارتقای وضعیت برنامه پزشک خانواده و گسترش آن در تمام استان‌ها صورت نگرفته است.

۴. با توجه به شروع اخیر بسته سوم طرح تحول سلامت و افزایش ارزش نسبی خدمات، علی‌رغم رشد مناسب منابع سلامت نسبت به درآمد کل کشور، پیش‌بینی می‌شود چون منابع در نظر گرفته شده برای بیمه‌های درمانی متناسب با آن رشد پیدا نکرده این سازمان‌ها قادر به انجام تعهدات خود نمی‌باشند و از این منظر وزارت بهداشت در بخش درآمد اختصاصی با مشکل مواجه می‌شود. به طور کلی با توجه به وضعیت بودجه کل کشور و محل‌های درآمد دولت، باید اذعان داشت که سهم مناسبی از اعتبارات کل کشور در اختیار وزارت بهداشت قرار گرفته است و در ادامه مسیر مدیریت دقیق و مبتنی بر بهره‌وری مسئولین نظام سلامت در هزینه‌کرد این اعتبارات را می‌طلبید.

پیشنهادها

۱. اعتبارات بخش بهداشت از مجموع اعتبارات فصل بهداشت و سلامت ذیل یک ردیف متمرکز و نشان‌دار شود.
۲. اعتبارات حاصل از محل یک درصد افزایش تعرفه مالیات بر ارزش افزوده با درج تکالیف قانونی آن به عنوان برنامه‌ها و فعالیت‌های مربوطه به آن در ردیف اصلی قرار گیرد.
۳. تکلیف منابع حاصل از هدفمندی یارانه‌ها در جداول بودجه‌ای مشخص شود.
۴. اعتبارات بند «ب» ماده (۳۴) برای فعالیت‌های غیرمرتبط از قبیل اختصاص به شبکه‌های سیما و خیرین لحاظ نشود.

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور.
۲. قانون برنامه پنجم توسعه.
۳. سیاست‌های کلان سلامت.
۴. سیاست‌های اقتصاد مقاومتی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۰۷۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۲۶. بخش سلامت

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه بهداشت و درمان)

تهیه و تدوین کنندگان: مریم رهبری، لیدا شمس

ناظران علمی: علی اخوان بهبانی، ایروان مسعودی اصل

متقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۱۰/۱